नं. ५३२१

गदाधरी सव्यभिचार
क्रोड पत्रम्
सैलिंग्याम्.

× × × ×

पत्र. सं. ७ — सं.

विषय: न्याय वैशेषिकं

गदाधरी सव्यभिचारकोड्पत्रम्

तैलिंगदेशलिप्याम्

५३२१

యః సమానధర్మితావచ్ఛేదకీభూతపర్యాప్తత్వావచ్ఛిన్నధర్మికత్వవదనుమితిం ప్రతి విరోధిత్వాత్ తద్వ్యాప్యాభావవత్ప్రకారకాపబాధ ఇతి వ్యాప్తిరతః ప్రథమం
సామాన్యపరం। తథాచ తాదృశనిశ్చయసామాన్యాంతర్గతఘటో జలవానితి నిశ్చయః కాలీనావవ్యాప్యాభావవత్ప్రదవిషయకనిశ్చయః స్వస్వసమా
నకాలీనహేతుమత్తానిశ్చయః సమానధర్మితావచ్ఛేదకీభూతఘటత్వావచ్ఛిన్నధర్మికత్వవదనుమితిం ప్రతి ప్రతిబంధకత్వాద్బాధాన్న పూర్వోక్తభా
దితి వ్యాప్తిః॥ తత్ప్రత్యేకయోః సామాన్యపదానుక్తౌ తత్ర చాతివ్యాప్తిః ఘటో జలవానితి నిశ్చయః కాలీనావవ్యాప్యాభావవత్ప్రదవిషయకనిశ్చయస్వ
స్వసమానకాలీనహేతుమత్తానిశ్చయధర్మితావచ్ఛేదకీభూతఘటత్వావచ్ఛిన్నధర్మికత్వవజలాభావవ్యాప్యవాంశ్చేతి సమూహాలంబనానుమితివి
రోధిత్వాభావాదతోయస్సామాన్యపదం తథాచ బాధవిషయకనిశ్చయస్య ఘటధర్మికజలప్రకారకనిశ్చయస్య స్వసమానకాలీనహేతుమత్తా
నిశ్చయధర్మితావచ్ఛేదకీభూతఘటత్వావచ్ఛిన్నధర్మికత్వేన జలాభావవ్యాప్యవానిత్యనుమితిం ప్రత్యవిరోధిత్వాన్నాతివ్యాప్తిః॥ పర్వతో ధూమవాన్
వహ్నిరిత్యత్ర తు ధూమాభావవద్వృత్తివహ్నిరూపసాధారణవిషయకనిశ్చయః సామాన్యేనైవహేతుధర్మికసాధ్యవ్యాప్త్యవగాహిసమూ
హాలంబనానుమితివిరోధిత్వాదత్ర లక్షణసమన్వయో నిష్ప్రత్యూహ ఏవ తత్ర తాదృశవిశిష్టవిషయకనిశ్చయః సధర్మితావచ్ఛేదకే హేతు
మత్తానిశ్చయః కాలీనత్వానుక్తౌ వహ్నివ్యాపకీభూతాభావప్రతియోగిజ్వలరూపసాధారణ్యాసంభవః॥ తాదృశసాధారణ్యాద్యవచ్ఛిన్నవి
షయకనిశ్చయసామాన్యాంతర్గతపక్షహేతుమత్తానిశ్చయసమానకాలీనయాదృశవిశిష్టవిషయకనిశ్చయో యావాం తః స్వప్రకృతం తత్ర పక్ష
హేతుమత్తానిశ్చయోऽసమానకాలీననిశ్చయోऽసమానకాలీనహేతుమత్తా జ్ఞానప్రశక్త్యైతత్స్వరూపాంతం తథాచ సధర్మితావ
చ్ఛేదకే...

శ్రీ చింతామణౌ వినాయకాయ నమః॥ సధర్మితావచ్ఛేదకహేతుమత్తానిశ్చయత్వావయోద్యశ్లోవిశిష్టవిషయకనిశ్చయసామాన్యం స్వసమానకా
లీనహేతుమత్తానిశ్చయసమానధర్మితావచ్ఛేదకతానుమితిసామాన్యవిరోధితత్వాపావచ్ఛిన్నత్వం సవ్యభిచారత్వం॥ అత్రానుమితిపదం సాధ్యవ్యా
ప్యహేతుసాధ్యవాత్రపర్వతేతి సమూహాలంబనానుమితిపరం ఏవంచ పర్వతో వహ్నిమాన్ జలాదిత్యత్ర వహ్నిర్ఞే జలప్రకారకనిశ్చయతా
విశేష్యతావచ్ఛేదకపక్షీభూతాభావప్రతియోగిజలత్వావచ్ఛిన్నవిషయకనిశ్చయస్య స్వసమానకాలీనాయోగ్యజలవాన్ పర్వత ఇతి హేతు
మత్తానిశ్చయస్య స్వధర్మితావచ్ఛేదకత్వం యద్ధర్మిత్వం తద్ధర్మితావచ్ఛేదకకవహ్న్యనుమితిప్రతిబంధకత్వం తాదృశనిశ్చయస్యైవం సధర్మితా
వచ్ఛేదకహేతుమత్తానిశ్చయః ఘటవాన్ జలవానిత్యాకారకోఽపి తత్రాపి నియోగవహ్న్యభావపక్షీభూతాభావప్రతియోగిజలత్వావచ్ఛిన్నవిష
యకనిశ్చయస్యాపి స్వసమానకాలీనహేతుమత్తానిశ్చయసమానధర్మితావచ్ఛేదకీభూతఘటత్వావచ్ఛిన్నధర్మికవహ్న్యనుమితివిరో
ధిత్వమస్తీతి వహ్న్యభావపక్షీభూతాభావప్రతియోగిజలరూపసాధారణలక్షణసంగతిః పర్వతో వహ్నిమాన్ జలాదిత్యత్ర ఘటో జలవాని
త్యాకారకనిశ్చయసమానకాలీనాయోగవహ్న్యభావవద్వృత్తిబాధనిశ్చయస్య స్వసమానకాలీనహేతుమత్తానిశ్చయధర్మితావచ్ఛేదకీభూ
తఘటత్వావచ్ఛిన్నధర్మికవహ్న్యనుమితిం ప్రతి ప్రతిబంధకత్వాభావాన్న వహ్న్యభావవద్వృత్తిరూపబాధేతివ్యాప్తిః॥ అత్ర తు నను సామాన్యపదా
నుపాదానే పర్వతో జలవానితి నిశ్చయసమానకాలీనాయోగవహ్న్యభావవద్వృత్తివిషయకనిశ్చయస్య స్వసమానకాలీనహేతుమత్తానిశ్చ

సిద్ధిః తత్రైవ నాతివ్యాప్తిః ఏవం ప్రకారాన్తరైవ తాదృశాసాధారణవిషయకనిశ్చయసామాన్యస్య తాదృశసాధారణవిషయకనిశ్చయసామాన్యస్యాప్రసిద్ధేవం
ద్వచ్ఛిన్నస్వసమానకాలీనహేతుమత్తానిశ్చయస్యాప్రసిద్ధ్యా అసంభవో యుక్త ఏవేతి వాచ్యం పర్వతో జలవద్వృత్తికాలీనవహ్నిమానిత్యత్ర జలవద్వృత్తికాలీ
నవహ్న్యభావవద్వృత్తివిషయకనిశ్చయసామాన్యానాం తద్గతస్వస్వబోధాజ్జలవానితి నిశ్చయకాలీనస్యాసంభవాత్తత్ర స్వసమానకాలీనహేతుమత్తాని
శ్చయధర్మితావచ్ఛేదకధూమవత్త్వావచ్ఛిన్నధర్మికవహ్న్యనుమితేరపి తాదృశవహ్న్యనుమితిసామాన్యానాం తద్గతవ్యాప్త్యా తదనుమితివిరోధిత్వస్య నిరుక్త
బాధవిషయకజ్ఞానే అసత్త్వాత్ అతివ్యాప్త్యనవకాశేన స్వచ్ఛిన్నత్వవిశేషస్య నిష్ప్రయోజనకత్వాత్ తాదృశసాధారణే అసాధారణే చ లక్షణసమన్వయ
బాధకాభావాదితి చేన్న స్వసమానకాలీనహేతుమత్తానిశ్చయధర్మితావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నధర్మికానుమితిసామాన్యవిరోధిత్వం చ తాదృశానుమితి
వ్యాపకప్రతిబధ్యతానిరూపితప్రతిబన్ధకత్వం వ్యాపకత్వం వినా సామాన్యత్వస్య దుర్వచత్వాత్ ఏవం చ యత్ర జలవాన్ ధూమాజ్జలవాంశ్చ హ్ర
ద ఇతి సమూహాలమ్బనకాలీనవహ్నివ్యాపకీభూతాభావప్రతియోగిజలత్వావచ్ఛిన్నవిషయకనిశ్చయస్తత్ర స్వసమానకాలీనహేతుమత్తానిశ్చయధ
ర్మితావచ్ఛేదకకవహ్న్యనుమితిస్వప్రయోజ్యవహ్నిమాన్ పర్వతో వహ్నిమానితి ప్రత్యక్షానుమితిషు సత్త్వేన స్వస్య ప్రతిబధ్యతాయాస్తాదృశానుమితివ్యాప
కత్వవిరహాత్ తాదృశానుమితివ్యాపకప్రతిబధ్యత్వాప్రసిద్ధ్యా అసంభవ ఇతి స్వసమానకాలీనహేతుమత్తానిశ్చయవృత్తిధర్మితావచ్ఛేదకతావ్యాపకధర్మితావ
చ్ఛేదకతాకానుమితివ్యాపకప్రతిబధ్యతానిరూపితప్రతిబన్ధకత్వం తత్త్వం తథా చ స్వబోధాజ్జలవానితి నిశ్చయకాలీనజలవద్వృత్తికాలీనవహ్న్యభావవద్వృద

మానతావచ్ఛేదకహేతుమత్తానిశ్చయస్య ప్రతిబంధకసంభవః॥ ననుతావచ్ఛేదకానాంతానూపాదానే వహ్నిధూమజలవద్ధ్రదకావచ్ఛేదేనవహ్నిమాన్ జలాదిత్యత్ర జలవద్ధ్ర
౬ దకావచ్ఛేదేనవహ్న్యభావవత్త్వభ్రమాత్ తాదృశాభావప్రతియోగిజలరూపసాధారణవిషయకనిశ్చయస్యైవ స్వసమానకాలీనహేతుమత్తానిశ్చయస్యప్రసిద్ధ్యా
కత్వసంభవః। ఏవమభావాంశే వహ్నిమాన్ధూమాదిత్యత్ర స్వసంయోగేన వహ్న్యభావస్వత్వప్రతియోగితాసంబంధేన వహ్న్యభావే స్వప్రసంయోగసంబం
ధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకవహ్న్యభావవద్వృత్తి వహ్నిరూపవ్యభిచారజ్ఞానస్య ప్రతియోగితాసంబంధేన వహ్నిప్రకారకత్వనియమేన తాదృశనిశ్చయస్య సామా
2 న్యసమానకాలీనహేతుమత్తానిశ్చయస్యప్రసిద్ధిః॥ ఏవం దండీ రక్తత్వవిశిష్టదండవాన్ రక్తత్వాదిత్యత్ర సంయోగేన రక్తత్వవిశిష్టదండస్య స్వసాధ్యతా సమవా
యేన రక్తత్వం హేతుః స్వప్రసంయోగసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకరక్తత్వవిశిష్టదండాభావవతి సమవాయసంబంధేన వృత్తిరిత్యత్ర రక్తత్వం తన్నిష్ఠాపి సాధార
ణాత్వేన తత్రాపి లక్షణాసంగతిసంభవతి రక్తత్వవిశిష్టదండాభావవద్వృత్తి రక్తత్వరూపవ్యభిచారవిషయకనిశ్చయస్య విదండాంశే సమవాయేన రక్తత్వప్ర
కారకత్వనియమేన తాదృశనిశ్చయసామాన్యసమానకాలీనహేతుమత్తానిశ్చయస్యప్రసిద్ధిః॥ న చ తత్ర ధూమజలవద్ధ్రదకావచ్ఛేదేనవహ్నిమాన్ నిత్యత్ర జలవద్ధ్ర
కావచ్ఛేదేనవహ్న్యభావవద్ధ్రదరూపబాధే ఏవం ప్రకారేణేతి వ్యాప్తిః బాధనిశ్చయసామాన్యస్య ప్రత్యేకం స్వసమానకాలీనహేతుమత్తానిశ్చయధర్మితావ
చ్ఛేదకీభూతపక్షతావచ్ఛిన్నధర్మికత్వేనానుమితివిరోధిత్వే తత్తాదృశనిశ్చయసామాన్యప్రతిబిన్నత్వసమానకాలీనహేతుమత్తానిశ్చయస్య ధర్మితా
వచ్ఛేదకకానుమితిసామాన్యవిరోధిత్వం తద్భావత తాదృశబాధనిశ్చయసామాన్యస్య ప్రత్యేకం స్వచ్ఛిన్నత్వసమానకాలీనహేతుమత్తానిశ్చయాప్ర

నిశ్చయత్వాదేనత్వం యాదృశవిశిష్టవిషయకనిశ్చయే దానీం తద్వత్త్వం తద్బాధవద్వహ్న్యభావస్య వహ్న్యనుమితిధర్మితావచ్ఛేదకత్వాభావాద్వహ్న్యభావధర్మితావచ్ఛేద
కత్వజలప్రకారనిశ్చయస్య సధర్మితావచ్ఛేదకత్వేనోక్తమత్ర నిశ్చయపదేన ధర్మ్యంశకత్వాత్తాదృశనిశ్చయధర్మితావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నవిషయకత్వ
వహ్న్యనుమితౌ ప్రసిద్ధావపి నక్షతిరితి వాచ్యం ఏవమపి యత్ర వహ్న్యభావో వా జలవాన్ వా హ్రదశ్చ జలవానితి నిశ్చయోత్తరం వహ్నివ్యాప్యవద్భూతాభావ
ప్రతియోగిజలత్వావచ్ఛిన్నవిషయకనిశ్చయస్తస్యాపి సాధ్యవత్త్వానుమితిధర్మితావచ్ఛేదకీభూతహ్రదత్వావచ్ఛిన్నధర్మికజలప్రకారకనిశ్చయస
మానకాలీనత్వేన తాదృశవిశిష్టవిషయకనిశ్చయసామాన్యాంతర్గతతయా తాదృశనిశ్చయసమానకాలీనత్వేనోక్తమత్ర నిశ్చయధర్మితావచ్ఛేదకతావ్యా
పకధర్మితావచ్ఛేదకతాకానుమితౌ ప్రసిద్ధ్యా అసంభవతాదవస్థ్యాత్ ॥ న చ సాధ్యవత్త్వానుమితిధర్మితావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నవిశేష్యతాకత్వేనోక్తమత్ర
నిశ్చయకాలీనయాదృశవిశిష్టవిషయకనిశ్చయసామాన్యం స్యాత్ సమానకాలీనత్వేనోక్తమత్ర నిశ్చయధర్మితావచ్ఛేదకతా పక్షసాధ్యానుమితిధర్మి
తావచ్ఛేదకతావ్యాపకధర్మితావచ్ఛేదకతాకానుమితిసామాన్యవిరోధిత్వం వ్యాపకత్వం వివక్షణీయం తద్బాధవద్వహ్న్యభావస్య వహ్న్యనుమితిధర్మి
తావచ్ఛేదకత్వం విరహాద్వహ్న్యభావధర్మితావచ్ఛేదకవహ్న్యనుమితౌ ప్రసిద్ధావపి నక్షతిరితి వాచ్యం ఏవమపి యత్ర ఘటాభావవాన్ హ్రదో జల
వానితి నిశ్చయోత్తరం వహ్నివ్యాపకభూతాభావప్రతియోగిజలత్వావచ్ఛిన్నవిషయకనిశ్చయస్తదనంతరం వహ్నిర్ఘటవాన్ వా ఘటవాన్ వా హ్రదో జలవా
నితి నిశ్చయస్తత్ర సాధ్యవత్త్వానుమితిధర్మితావచ్ఛేదకతా పక్షేనోక్తమత్ర నిశ్చయధర్మితావచ్ఛేదకత్వస్య ఘటాభావవద్ధ్రదత్వఘటవత్త్వ

విషయకనిశ్చయస్య పక్షసమానకాలీనహేతుమత్తానిశ్చయధర్మితావచ్ఛేదకతావ్యాపకధర్మితావచ్ఛేదకతాకానుమితేర్నష్టోత్పన్నవహ్నిమానితాపత్తేరితి వాచ్యం
పుష్పహ్రదోవహ్నిమాన్ ద్రవ్యోవహ్నిమాంశ్చేతి సమూహాలంబనానుమితేరేవ తాదృశానుమితిత్వవ్యాపకప్రతిబధ్యతానిరూపితప్రతిబంధకత్వం తాదృ
3 శబాధనిశ్చయే అక్షతమిత్యతివ్యాప్తిః హ్రదోయం ధూమాభావవద్భిన్నవిషయకనిశ్చయసామాన్యే పక్షభిన్నపక్షసమానకాలీనహేతుమత్తానిశ్చయధర్మితా
వచ్ఛేదకతావ్యాపకధర్మితావచ్ఛేదకతాకానుమితిత్వవ్యాపకప్రతిబధ్యతానిరూపితప్రతిబంధకత్వమశక్యం వక్తవ్యం తథా చ పూర్వోక్తబాధేనా
3 అతివ్యాప్తిరేవం చ పక్షస్య హేతుమత్తానిశ్చయకత్వాపాదనజలవద్వృత్తికాలీనవహ్నివ్యాపకీభూతాభావప్రతియోగిజలరూపాసాధారణతా అసంభ
వ ఏవ ఏవం చ సధర్మితావచ్ఛేదకకహేతుమత్తానిశ్చయే పక్షభిన్నత్వం దేయమస్య ధ్వాహ్రదోజలవద్వృత్తికాలీనవహ్నిమాన్ జలాదిత్యత్ర జలవద్వృత్తికాలీ
నవహ్నివ్యాపకీభూతాభావప్రతియోగిజలత్వావచ్ఛిన్నవిషయకనిశ్చయస్య పక్షభిన్నహేతుమత్తానిశ్చయకాలీనస్యాపి సధర్మితావచ్ఛేదకకహేతుమ
త్తానిశ్చయకాలీనాసాధారణవిషయకనిశ్చయసామాన్యాంతర్గతతయా తత్సమానకాలీనపక్షభిన్నహేతుమత్తానిశ్చయస్య ప్రతిబధ్యత్వాపత్తే
ర్దుష్టతావారకత్వాపత్తేః ననువహ్న్యభావవాన్ జలవానితి నిశ్చయకాలీనవహ్నివ్యాపకీభూతాభావప్రతియోగిజలత్వావచ్ఛిన్నవిషయకనిశ్చయస్య వి
తాదృశనిశ్చయసామాన్యాంతర్గతతయా తత్సమానకాలీనహేతుమత్తానిశ్చయధర్మితావచ్ఛేదకీభూతవహ్న్యభావవావచ్ఛిన్నధర్మికతవహ్న్యనుమి
తేరప్రసిద్ధ్యా కాలీనాంతరాపాదానే పక్షసంభవేహిదుష్టతావారకవైనచ సాధ్యవత్త్వానుమితిధర్మితావచ్ఛేదకహ్రదోయస్య ధర్మధర్మితావచ్ఛేదకకహేతుమత్తా

ತದ್ಧರ್ಮಾವಚ್ಛಿನ್ನಸಹಕಾರಿತಾವಚ್ಛೇದಕೋ ಯಸ್ಸಾಧ್ಯಾಭಾವವಿಷಯಕತ್ವಸ್ಸು ತದ್ಧರ್ಮಾವಚ್ಛಿನ್ನಜನಕತಾಯಾಮವಚ್ಛೇದಕತ್ವಂ ತದವಚ್ಛಿನ್ನಜನ್ಯತಾನಿರೂಪಿತಜನ
ಕತಾವಚ್ಛೇದಿಕಾಯಾಃ ಪ್ರಕಾರತಾ ತದವಚ್ಛೇದಕತಾಪರ್ಯಾಪ್ತ್ಯಧಿಕರಣಧರ್ಮವಾನ್ಯಸ್ಸ ವ್ಯಭಿಚಾರಪದಪ್ರತಿಪಾದ್ಯಃ ॥ ಏವಂ ಚ ಧೂಮವಾನ್ವಹ್ನೇರಿತ್ಯಾಕಾರಾ ಧೂಮ
ವಿಷಯಕತ್ವಸ್ಸು ತದ್ಧರ್ಮಾವಚ್ಛಿನ್ನಾಯಾ ಜನಕತಾಯಾ ಧೂಮಸಹಚರಿತಧರ್ಮವತ್ತಾಜ್ಞಾನಾವ್ಯವಹಿತೋತ್ತರಧೂಮೋಪಸ್ಥಿತಿತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಾ ಧೂಮಸಂಶಯನಿ
ರೂಪಿತಾ ತದವಚ್ಛೇದಕೀಭೂತಧೂಮಸಹಚರಿತಧರ್ಮವತ್ತಾಜ್ಞಾನಾವ್ಯವಹಿತೋತ್ತರತ್ವತದವಚ್ಛಿನ್ನಜನ್ಯತಾನಿರೂಪಿತಾಯಾ ಧೂಮಸಹಚರಿತಧರ್ಮ
ವತ್ತಾಜ್ಞಾನಾವ್ಯವಹಿತೋತ್ತರತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಕೋಪಸ್ಥಿತಿನಿಷ್ಠಜನ್ಯತಾನಿರೂಪಿತಾ ಧೂಮಸಹಚರಿತಧರ್ಮವತ್ತಾಜ್ಞಾನತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಧೂಮಸಹಚರಿತಧರ್ಮ
ವತ್ತಾಜ್ಞಾನನಿಷ್ಠಜನಕತಾ ತದವಚ್ಛೇದಕತ್ವಂ ತಾದೃಶಜ್ಞಾನೀಯಸ್ವವಿಶಿಷ್ಟನಿಷ್ಠಪ್ರಕಾರತಾಯಾಂ ವರ್ತತೇ ಏವಂ ಧೂಮಸಹಚರಿತಧರ್ಮವತ್ತಾಜ್ಞಾನಾವ್ಯವಹಿತೋತ್ತ
ತಾ ಸಮವಧಾನಪ್ರಯುಕ್ತಧೂಮಸಂಶಯೋಪಧಾಯಕತ್ವಾಭಾವವದ್ಧೂಮಾಭಾವಸಹಚರಿತಧರ್ಮವತ್ತಾಜ್ಞಾನಾವ್ಯವಹಿತೋತ್ತರಧೂಮಾಭಾವೋಪಸ್ಥಿತ್ಯ
ವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಂ ಯದ್ಧೂಮಾಭಾವವಿಷಯಕತ್ವಸ್ಸು ತದ್ಧರ್ಮಾವಚ್ಛಿನ್ನಸಂಶಯಜನಕತಾವಚ್ಛೇದಕಂ ಧೂಮಾಭಾವಸಹಚರಿತಧರ್ಮವತ್ತಾಜ್ಞಾನಾವ್ಯವಹಿತೋತ್ತರಧೂ
ಮಾಭಾವೋಪಸ್ಥಿತಿತದವಚ್ಛಿನ್ನಾಯಾ ಧೂಮಾಭಾವೋಪಸ್ಥಿತಿನಿಷ್ಠಜನ್ಯತಾಪನ್ನಿರೂಪಿತಾಯಾ ಧೂಮಾಭಾವಸಹಚರಿತಧರ್ಮವತ್ತಾಜ್ಞಾನತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಜನಕ
ತಾ ಅವಚ್ಛೇದಕತ್ವಮಪಿ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಜ್ಞಾನೀಯಸ್ವವಿಶಿಷ್ಟನಿಷ್ಠಪ್ರಕಾರತಾಯಾಂ ವರ್ತತೇ ತಾದೃಶಪ್ರಕಾರತಾವಚ್ಛೇದಕತಾಪರ್ಯಾಪ್ತ್ಯಧಿಕರಣಂ ಯದ್ಧೂಮ
ತರಭಾವಸಹಚರಿತತ್ವಂ ತದ್ವತ್ತ್ವಮಪಿ ವಹ್ನೌ ವರ್ತತ ಇತಿ ಲಕ್ಷಣಸಮನ್ವಯಃ ॥ ತದವಚ್ಛಿನ್ನಸಮವಧಾನಂ ಚ ತದವಚ್ಛಿನ್ನಾಧಿಕರಣನಿರೂಪಿತೈಕತ್ವಕ್ಷಣಾವಚ್ಛಿ

౮

కోట్యప్రాభయసంబంధినజ్ఞానతావిశిష్టత్వస్యజనకతాయాంన్నివేశాసంభవాదిసత్వప్రతిరితాత్త్వావాయః। వాస్తుసాధ్యసంశయపదేనకించిద్ధర్మావచ్ఛిన్నావచ్ఛేదకతానిరూ
పితవిశేష్యతానిరూపకసాధ్యసంశయ ఏవ నివేశనీయః। భట్టాచార్యాభిహితపర్యాప్తినివేశనస్తు తాదృశసంశయేతాదృశధర్మనివేశసూచనాయ ఏ
వంచ తాదృశసంశయప్రతియత్కించిద్ధర్మావచ్ఛిన్నవిశేష్యతాకయద్రూపావచ్ఛిన్నప్రకారకజ్ఞానత్వేనకారణతా తద్రూపవత్త్వమేవసవ్యభిచారత్వం॥
నిత్యవృత్తత్వాభావవిషయకజ్ఞానవానయంనిత్యోనవేతిసంశయస్తుజ్ఞానత్వావచ్ఛిన్నావచ్ఛేదకతానిరూపితవిశేష్యతానిరూపకత్వ ఏవ ఇతి న తాదృశసం
శయరూపాయజ్ఞానే అతిప్రసంగః పర్వతోధూమవాన్నవేతిసంశయస్యతత్పర్వతత్వనిష్ఠనిరవచ్ఛిన్నావచ్ఛేదకతానిరూపితవిశేష్యతానిరూపకత్వా
త్ తాదృశతత్పర్వతసంశయరూపాయధూమసాధ్యకవహ్నిహేతావలక్ష్యగమనమవ్యయః ఏతేన భట్టాచార్యోక్తపర్యాప్తినివేశేపి నిత్యవృత్తత్వాభావవిష
యకజ్ఞానవాన్నిత్యవృత్తత్వాభావవిషయకజ్ఞానవానయంనిత్యోనవేతిసంశయవిశేష్యతావచ్ఛేదకతాయాః సంశయధర్మితావచ్ఛేదకతోపాజ్ఞానస్య
ద్విధాభానే నిత్యవృత్తత్వాభావవిషయకజ్ఞానత్వ ఇదంత్వ ఏతదుభయపర్యాప్తావచ్ఛిన్నపర్యాప్తతయా తాదృశోభయధర్మావచ్ఛిన్నవిశేష్యతానిత్యవృత్తత్వాభావవిష
యకజ్ఞానప్రకారకజ్ఞానత్వేన తాదృశసంశయం ప్రతి హేతుత్వాత్॥ జ్ఞానే అతిప్రసంగో దుర్వార ఇతి పరాస్తం॥ తాదృశసంశయస్యాపి జ్ఞా
నత్వావచ్ఛిన్నావచ్ఛేదకతాకవిశేష్యతానిరూపకత్వేన లక్షణఘటకతయా తాదృశసంశయరూపాయాం జ్ఞానే అతిప్రసంగవిరహాత్॥ ఇతి ప్రాఞ్చః॥
సాధ్యవిషయకత్వఘటితధర్మావచ్ఛిన్నాయాం జనకతాతదవచ్ఛేదకోభయాన్యతరప్రకృత్యావచ్ఛిన్నజన్యతానిరూపితాజనకతాయామవచ్ఛేదికా సతీ

ధూమాభావసహచరితధర్మవత్తాజ్ఞానావ్యవహితోత్తరధూమాభావోపస్థితిత్వే। నుపపత్తేః॥ నచ ధూమసంశయానుపధాయకత్వావచ్ఛేదేన తత్తద్వ
చ్ఛిన్నాసమవధానప్రయుక్తఫలోపధాయకత్వాభావవత్త్వం వివక్షణీయం॥ తథా చ ప్రాగుక్తోపస్థితిష్వాం యత్ర సంశయో జాతః తాదృశసంశయా
వ్యవహితపూర్వవృత్తిధూమాభావోపస్థితేః ధూమసంశయోపధాయకతయా తాదృశోపస్థితిధూమసంశయానుపధాయకత్వావచ్ఛిన్నాంత
ర్భూతా న భవతీతి చేన్న। యత్ర ధూమాభావసహచరితధర్మవత్తాజ్ఞానావ్యవహితోత్తరధూమాభావోపస్థితిర్వర్తతే ధూమసహచరితధ
ర్మవత్తాజ్ఞానావ్యవహితోత్తరధూమోపస్థితిశ్చ న వర్తతే ఇతి వృత్త్యా సంశయో న జాతః తాదృశధూమాభావోపస్థితేరేవ తత్సత్త్వే ధూమసహచ
రితధర్మవత్తాజ్ఞానావ్యవహితోత్తరధూమోపస్థితిత్వావచ్ఛిన్నాసమవధానప్రయుక్తధూమసంశయోపధాయకత్వాభావసత్త్వాత్॥ న ధూమాభా
వసహచరితధర్మవత్తాజ్ఞానావ్యవహితోత్తరధూమాభావోపస్థితిశ్చ స్వధూమసహచరితధర్మవత్తాజ్ఞానావ్యవహితోత్తరధూమోపస్థితిత్వావ
చ్ఛిన్నసహకారితావచ్ఛేదకత్వానుపపత్తిరితి వాచ్యం। ఏవమపి ధూమాభావసహచరితధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యధూమాభావోపస్థితిధూమసహచరితధ
ర్మవత్తాజ్ఞానజన్యధూమోపస్థిత్యోర్ద్వయోస్సత్త్వే ధూమస్య బాధనిశ్చయబలాద్ధూమస్య సంశయో న జాతః తాదృశధూమాభావోపస్థితేరపి సం
శయానుపధాయకత్వావచ్ఛిన్నాంతర్భూతతయా తస్యాం చ ధూమసహచరితధర్మవత్తాజ్ఞానావ్యవహితోత్తరధూమోపస్థితిత్వావచ్ఛిన్నాసమవధా
నప్రయుక్తఫలోపధాయకత్వాభావవిరహేణ తాదృశధూమాభావోపస్థితౌ తాదృశధూమోపస్థితిత్వావచ్ఛిన్నసహకారితావచ్ఛేదకత్వాను

న్న సమానేపత్యాభావరూపం స్ఫలోపధాయకత్వం తు సంశయాన్యవహితపూర్వవృత్తివృత్తిరూపం వహ్నిసహచరితవవహ్న్యభావవద్వృత్తిధూమవానితి జ్ఞాని
య్యన్యధూమనిష్ఠప్రకారతాయాః వహ్నివిషయకత్వఘటితధర్మావచ్ఛిన్నజనకతావచ్ఛేదకీభూతవహ్నిసహచరితధర్మవత్తాజ్ఞానాన్యవహితోత్తరవ
హ్న్యవ్యాప్తిత్వావచ్ఛిన్నజన్యతానిరూపితవహ్నిసహచరితధర్మవత్తాజ్ఞానత్వావచ్ఛిన్నజనకతావచ్ఛేదకత్వేపివహ్నిసహచరితధర్మవత్తాజ్ఞానాన్యవహితో
త్తరవహ్నివ్యాప్తిత్వావచ్ఛిన్నసమవధానప్రయుక్తవహ్నిసంశయోపధాయకత్వాభావవత్తాన్యవచ్ఛిన్నత్వేయతేవహ్న్యభావసహచరితధర్మవత్తాజ్ఞానాన్యవహి
తోత్తరవహ్న్యభావవ్యాప్తిత్వావచ్ఛిన్నజన్యతానిరూపితాయావహ్న్యభావసమానాధికరణధర్మవత్తాజ్ఞానత్వావచ్ఛిన్నజనకతాతదవచ్ఛేదకత్వాభా
వాన్నతాదృశజ్ఞానసమానాధికరణధూమేఅతిప్రసంగః॥ ఏవం ప్రకారేణైవవహ్నిమద్వృత్తివహ్న్యభావవద్వృత్తిజన్యవానితిజ్ఞానేసమానాధికరణేపినాతిప్ర
సంగః॥ నన్వేతదవచ్ఛిన్నసమవధానప్రయుక్తఫలోపధాయకత్వాభావవత్తాన్యవచ్ఛిన్నకత్వమిత్యత్రసర్వావచ్ఛేదేనఫలోపధాయకత్వాభావోనివిష్టఃతథా
సాధికరణ్యేనవానాద్యః॥ ధూమసహచరితధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యధూమవ్యాప్తిధూమాభావసహచరితధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యధూమాభావవ్యాప్తిజ్ఞా
నయోధూమసంశయోత్పాదకః తాదృశసంశయాన్యవహితపూర్వవృత్తిధూమాభావవ్యాప్తిధూమాభావసహచరితధర్మవత్తాజ్ఞానాన్యవహి
తోత్తరధూమాభావవ్యాప్తిత్వసత్త్వాత్తత్రధూమసహచరితధర్మవత్తాజ్ఞానాన్యవహితోత్తరధూమవ్యాప్తిత్వావచ్ఛిన్నసమవధానప్రయుక్తధూ
మసంశయోపధాయకత్వాభావస్యాసత్త్వాద్ధూమసహచరితధర్మవత్తాజ్ఞానాన్యవహితోత్తరధూమవ్యాప్తిత్వావచ్ఛిన్నసహకారితావచ్ఛేదకత్వస్య

నాధికరణధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యతవ్యాపకీభూతతావచ్ఛిన్నసమవధానప్రయుక్తఫలోపధాయకత్వాభావోవర్తతే తద్ధావచ్ఛిన్నమవ్యాప్యవృత్తి
ధర్మవత్తాజ్ఞానావ్యవహితోత్తరత్వవ్యాపకీభూతతావచ్ఛిన్నసమవధానప్రయుక్తేఽపి ఫలోపధాయకత్వాభావోవర్తతే తద్వృత్తితావ్యాప్యో
పక్షితావచ్ఛిన్నసమానాధికరణధర్మవత్తాజ్ఞానావ్యవహితోత్తరత్వవ్యాపకీభూతతావచ్ఛిన్నసమవధానమాత్రప్రయుక్తఫలోపధాయ
కత్వాభావసాధ్యాభావాత్॥ నవవిశిష్టసమానాధికరణధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యత్వవ్యాపకీభూతతావచ్ఛిన్నస్య సహకారితావచ్ఛేదకత్వం వ్యాప్యభావ
వద్వ్యాప్తివృత్తిధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యత్వవ్యాప్యాభావోపస్థితిత్వమితి న వాచ్యం అతిప్రసంగః॥ ఏవం ప్రకారేణైవ విరుద్ధే నాతిప్రసంగః॥ అప్రఫ
లపదం న సాధ్యావచ్ఛిన్నప్రతిబధ్యతానిరూపితప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకత్వస్య సామానాధికరణ్య ఏతదుభయసంబంధేన విషయతావిశిష్టవిష
యతాశాలిజ్ఞానానురూపానుగతసంశయపరం॥ తథా సతి ధూమాభావసమానాధికరణధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యధూమాభావోపస్థితేర్యథా
ధూమసమానాధికరణధర్మవత్తాజ్ఞానావ్యవహితోత్తరధూమోపస్థితిసహకారేణ ధూమవాన్నవేతి సంశయజనకత్వం తథా ధూమాభా
వాభావసహచరితధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యధూమాభావాభావత్వావచ్ఛిన్నోపస్థితిసహకారేణ ధూమాభావవాన్నవేతి సంశయజనకత్వ
మితి తాదృశోపస్థితౌ ధూమసమానాధికరణధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యధూమోపస్థితిత్వావచ్ఛిన్నసమవధానమాత్రప్రయుక్తఫలోపధా
యకత్వాభావసాధ్యసత్వాన్నిరుక్తానుగతసంశయరూపఫలోపధాయకత్వసామానాధికరణ్యాభావసాధ్యసత్వాత్ ధూమాభావసమానాధికరణ

పపత్తేః తదవస్థైవ॥ న చ వ్యాప్తియస్యః యత్ర వవహ్న్యభావసహచరితధూమవాన్ వవహ్న్యభావవద్వృత్తిధూమవాంశ్చేతి జ్ఞానజన్యవవహ్న్యభావస్యైవ
ప్రతిః తాదృశోపస్థితిర్యభావవిశిష్టముద్రావృత్తిధర్మవత్తా జ్ఞానజన్యవహ్న్యుపస్థితే తాదృశవచ్ఛిన్నసముదాయానప్రయుక్తఫలోపధాయకత్వాభావ
శతేతథాభావవిశిష్టసమానాధికరణధర్మవత్తా జ్ఞానాన్యవహితోత్తరవహ్న్యుపస్థితిత్వావచ్ఛిన్నసముదాయానప్రయుక్తఫలోపధాయకత్వాభావవతే
దివహ్న్యభావవద్వృత్తిధర్మవత్తా జ్ఞానాన్యవహితోత్తరవహ్న్యభావోపస్థితిత్వాద్రుయోభూతాంయోస్తస్యైవవిశిష్టసమానాధికరణధ
ర్మవత్తా జ్ఞానాన్యవహితోత్తరవహ్న్యుపస్థితిత్వావచ్ఛిన్నసముదాయానప్రయుక్తఫలోపధాయకత్వాభావవత్త్వయోరవిశిష్టసమానాధికరణధర్మవత్తా
జ్ఞానాన్యవహితోత్తరవహ్న్యుపస్థితిత్వావచ్ఛిన్నసహకారితావచ్ఛేదకత్వస్యవహ్న్యభావవద్వృత్తిధర్మవత్తా జ్ఞానజన్యవహ్న్యభావోపస్థితి
త్వస్యతత్తాదృశోపస్థితిస్వయజనకతావచ్ఛేదకీభూతాయోః వవిశిష్టముద్వృత్తివహ్న్యభావవద్వృత్తిధూమవానితి జ్ఞానియస్యప్రకార
తాయాఅవచ్ఛేదకతాపర్యాప్త్యధికరణధర్మవత్త్వస్యధూమవసత్వాదతివ్యాప్తివారణాసంభవాత్॥ ఏవంప్రకారేణైవవహ్నిముద్వృత్తివృత్ర
వహ్న్యభావవద్వృత్తిజలత్వవానితి జ్ఞానియస్యప్రకారతావహాదాయ విరుద్ధేష్టతివ్యాప్తివారణేయోగాదితి చేదత్రవదంతి తత్సమానాధిక
రణ్యైనైవతదవచ్ఛిన్నసముదాయానమాత్రప్రయుక్తఫలోపధాయకత్వాభావవత్త్వం నివేశ్యవ్యాప్తివిరుద్ధేచాతివ్యాప్తిద్వారణాసంభవాత్॥ తథా
హిం వవహ్న్యభావవద్వృత్తిధర్మవత్తా జ్ఞానవవహ్న్యభావవద్వృత్తిధర్మవత్తా జ్ఞానజన్యయోరవహ్న్యభావోపస్థితిస్తస్యయభావవిశిష్టసహ

త్తాజ్ఞానజన్యధూమాభావోపపత్తిరితి వక్తవ్యే తు బాధనిశ్చయాభావవిశిష్టతావచ్ఛేదకప్రకారకజ్ఞానాదిత్వం చ వక్తవ్యమితి తత్ర కేవలధూమసమానాధికరణాధ
ర్మవత్తాజ్ఞానజన్యధూమాభావోపపత్తిర్వ్యభిచారప్రయుక్తా ఏవం సంశయాభావః ఇతి తాత్పర్యం సాధ్యాభావోపపత్తిస్తావదేవ ధూమసమానాధికరణధర్మవత్తాజ్ఞా
నజన్యధూమాభావోపపత్తిత్వావచ్ఛిన్నసమవధానమాత్రప్రయుక్తఫలోపధాయకత్వాభావ ఇతి న దోషః కేచిత్తు। తదవచ్ఛిన్నసమవధానప్రయుక్త
ఫలోపధాయకత్వాభావవత్త్వమేవ స్వాశ్రయే నివేశ్యతే। స్వాశ్రయస్తు సాధ్యాభావోపపత్తిత్వఘటితతద్ధర్మావచ్ఛిన్నజనకతాపర్యాప్తియుక్శూన్యత్వేన
నివేశనీయః। ఏవం చ యత్ర వహ్న్యభావసమానాధికరణధర్మవానయం వహ్న్యభావవద్వృత్తిధర్మవానితి జ్ఞానజన్యవహ్న్యభావస్థలే తత్రో
పపత్తిః తాదృశోపపత్తిత్వే సాధ్యాభావవిషయకత్వఘటితతద్ధర్మావచ్ఛిన్నజనకతాపర్యాప్త్యవచ్ఛేదకత్వేన తాదృశోపపత్తిమాదాయ వహ్న్యభావవద్వ
వృత్తిధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యవహ్న్యభావోపపత్తిత్వస్య వహ్నిసమానాధికరణవృత్తిధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యవహ్న్యుపపత్తిత్వావచ్ఛిన్నసమాహారాదితావచ్ఛేదక
త్వం। ఏవం చ ఫలపదే నిరుక్తానుగతస్వావచ్ఛిన్నప్రతిబధ్యతాఘటితసంశయోపనివేశే మహానసీయవహ్నిమాన్ వహ్నిసామాన్యాభావవాన్పర్వ
త ఇతి సంశయస్యాపి నిరుక్తానుగతరూపాక్రాంతతయా మహానసీయవహ్నిమద్వ్యాప్యవృత్తిధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యమహానసీయవహ్నిత్వావచ్ఛిన్నో
పపత్తిత్వావచ్ఛిన్నసమవధానప్రయుక్తానుగతసంశయోపధాయకత్వాభావవత్త్వస్య వహ్నిసామాన్యాభావవద్వ్యాప్యవృత్తిధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యవహ్న్య
భావోపపత్తిత్వాశ్రయేపి సత్త్వాత్తాదృశోపపత్తిత్వఘటితతద్ధర్మావచ్ఛిన్నజనకతాపర్యాప్త్యవచ్ఛేదకీభూతే మహానసీయవహ్నిమద్వ్యాప్యవృత్తివహ్ని

ధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యధూమవాంభావోపపత్తేరితి విసమానాధికరణధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యధూమవత్త్వోపపత్తిత్వావచ్ఛిన్నసహకారితావచ్ఛేదక
౭ త్వోపపత్తేః కింతు సాధ్యతదభావకోటికసంశయపరమేవ ఫలపరం॥ ఏవంచ యత్ర వహ్న్యభావసమానాధికరణధూమవాన్ తత్ర సంభవసమా
నాధికరణధూమవాంశ్చేతి జ్ఞానజన్యవహ్న్యభావవత్తాసంశయో దోషోపపత్తిస్తస్యాపి విరాసభవసమానాధికరణధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యతా
7 సంశయోపపత్తిత్వాత్త్రయాణాం భూతాయాం వహ్నిసమానాధికరణధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యవహ్న్యుపస్థితిత్వావచ్ఛిన్నాసమవధానమాత్రప్రయు
క్తవహ్న్యభావకోటికసంశయోపధాయకత్వాభావవత్త్వేన వహ్నిసమానాధికరణధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యవహ్న్యుపస్థితిత్వావచ్ఛిన్నసహకా
రితావచ్ఛేదకత్వస్య రాసభసమానాధికరణధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యరాసభోపస్థితావపి సత్త్వాత్తాదృశోపస్థితిర్ద్వయజనకతావచ్ఛేద
క్తధూమవహ్నిరాసభసమానాధికరణధూమవానితి జ్ఞానీయప్రకారతాకత్వాయ ధూమే అతిప్రసంగః॥ అతస్తాదృశాభావవిషయ
కత్వప్రయుక్తతద్ధర్మావచ్ఛిన్నజనకతావచ్ఛేదకత్వం సహకారితావచ్ఛేదకేన వివక్షితం॥ అత్ర తదవచ్ఛిన్నసమవధానమాత్రప్రయుక్తఫలోపధాయక
త్వం వహ్న్యభావసమానాధికరణధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యవహ్న్యభావోపస్థితావపి న సంభవతి॥ తత్ర వహ్నిసమానాధికరణధర్మవత్తాజ్ఞానజ
న్యవహ్న్యుపస్థితిత్వావచ్ఛిన్నసమవధానస్య వహ్న్యాదినిశ్చయాభావదృష్టితావచ్ఛేదకప్రకారకజ్ఞానసమవధానస్య విఫలోపధానప్రయోజకత్వా
దితి॥ అతస్తదవచ్ఛిన్నాసమవధానమాత్రప్రయుక్తఫలోపధాయకత్వాభావవత్త్వం నివేశితం తథాచ యత్ర ధూమవాన్ భావసమానాధికరణధర్మవ

సామానాధికరణ్యాభావవద్వ్యావృత్తపర్యాప్తియుక్తధూమవానితిజ్ఞానీయప్రకారతామూవాయుమవానసియుత్వవద్విసాధ్యవత్వవిశిష్టపర్యాప్తియుక్తధూమె

౮ 8 అతివ్యాప్తిరతస్సాధ్యాభావవిషయకత్వఘటితధర్మావచ్ఛిన్నజనకతావచ్ఛేదకత్వం సంబంధావచ్ఛేదకనివేశనీయం। ఏవంచ తదవచ్ఛిన్న

సమవధానప్రయుక్తఫలోపధాయకత్వనివేశేయత్ర వహ్నిసామానాధికరణధూమవాన్పర్వతః వృత్తిధూమవానితిజ్ఞానజన్యానుమి

త్యోపస్థితిస్తత్ర ద్రవ్యత్వోపస్థితేరపి వహ్నిసామానాధికరణవహ్నిసామానాధికరణధూమవత్తాజ్ఞానజన్యవహ్న్యుపస్థితిత్వాశ్రయతయాతద్వ్యక్తిస

మవధానప్రయుక్తఫలోపధాయకత్వసత్త్వేవలవహ్న్యభావవద్వ్యావృత్తధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యవహ్న్యభావోపస్థితిత్వాశ్రయేపి తద్వ్యక్తివ్యా

సమానాధికరణధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యవహ్న్యుపస్థితిత్వావచ్ఛిన్నసంబంధావచ్ఛేదకత్వస్య వహ్న్యభావవద్వ్యావృత్తధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యవ

హ్న్యభావోపస్థితిత్వేప్రసక్తౌ వహ్నిసామానాధికరణవహ్న్యభావవద్వ్యావృత్తధూమవానితిజ్ఞానీయప్రకారతామాదాయధూమే అతిప్ర

సక్తిః। అతోవ్యాపేదత్వయుగర్భితాతత్వాచేవలవహ్న్యభావవద్వ్యావృత్తధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యవహ్న్యభావోపస్థితౌ వహ్నిసామానాధికరణ

ధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యవహ్న్యుపస్థితిత్వావచ్ఛిన్నాసమవధానప్రయుక్తఫలోపధాయకత్వాభావస్య సత్త్వాన్నతాదృశఏకధర్మావచ్ఛిన్నసంబంధకత్వాపరకర్త్తా

వచ్ఛిన్నసంబంధావచ్ఛేదకత్వం। యద్యపి తదవచ్ఛిన్నసాధ్యోపస్థితిత్వఘటితధర్మావచ్ఛిన్నజనకతాత్వయుశూన్యత్వనివేశేపివహ్న్యభావవద్వ్యా

వృత్తధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యవహ్న్యభావోపస్థితిత్వేవహ్నిసామానాధికరణధర్మవత్తాజ్ఞానజన్యవహ్న్యుపస్థితిత్వావచ్ఛిన్నసంబంధావచ్ఛేదత

ర్త్వం వారయితుం శక్యత ఇతి తథా విషయతాసన్నివేశే న వైయర్థ్యమితి భావః ॥ ఏవం చ వహ్నిసాధ్యకధూమహేతుకే మహానసీయవహ్నిసమానాధికరణధూమ
వత్తాజ్ఞానజన్యమహానసీయవహ్నివ్యాప్యపక్షితత్వావచ్ఛిన్నసమవధానప్రయుక్తమహానసీయవహ్నిమాన్నాప్యవహ్నిసామాన్యాభావవత్వాప
త్తిరితి సంశయరూపలాపధాయకత్వాభావవత్వాత్ప్రయుక్తత్వస్య వహ్నిసామాన్యాభావవద్వృత్తిధూమవత్తాజ్ఞానజన్యవహ్న్యభావప్రాపత్తి
రితి ప్రసక్తాన్నమహానసీయవహ్నిమద్వృత్తిత్వవహ్నిసామాన్యాభావవద్వృత్తిపక్షతీయధూమవానితి జ్ఞానీయప్రకారతామాదాయ
ర్వత పక్షకవహ్నిసాధ్యకస్థలే పర్వతీయధూమరూపసద్ధేతావతివ్యాప్తిరత స్సాధ్యవిషయకత్వఘటితధర్మావచ్ఛిన్నజనకతావచ్ఛేదక
త్వం నివేశితం ॥ సాధ్యవిషయకత్వఘటితధర్మావచ్ఛిన్నత్వం చ సాధ్యతావచ్ఛేదకపర్యాప్త్యవచ్ఛేదకతాకాయా విషయతాయా అర్థశ విష
యతావచ్ఛిన్నత్వం ఏవం చ మహానసీయవహ్నిపక్షితావచ్ఛిన్నజనకతాయా వహ్నిత్వపర్యాప్త్యవచ్ఛేదకతాకవిషయతాఘటిత
ధర్మావచ్ఛిన్నత్వాభావాన్న ప్రాగుక్తదోష ఇతి ॥ (౩) విశ్వేశ్వరార్పణమస్తు ॥ (శ్రీ) అన్నపూర్ణాయై నమః ॥ కాలభైరవాయ నమః ॥ గంగాయై
నమః ॥ శ్రీదారకప్రభో ॥